

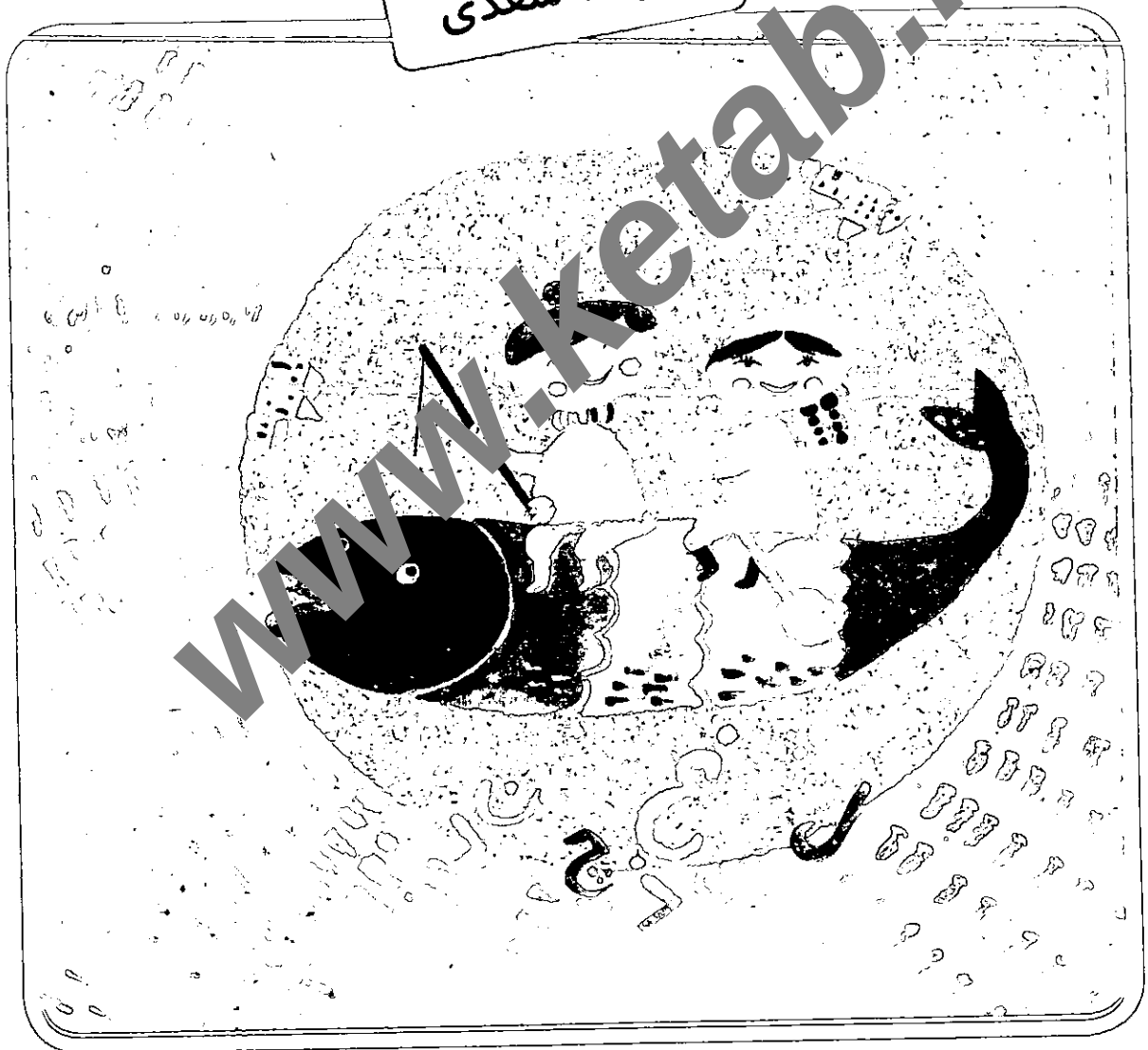
سوم دبستان

سوار خواندن

داستان‌های کوتاه همراه با پرسش

بر اساس حیطه‌بندی آزمون بین‌المللی پیرلز

کلیات سعدی

فهرست

۳	پیش‌گفتار
۵	سواد خواندن علوم
۳۳	سواد خواندن ریاضی
۴۹	سواد خواندن فارسی

سواد خواندن - سوم دبستان / داستان‌های کوتاه همراه با پرسش‌ها برای سنجش حیطه‌بندی آزمون بین‌المللی پرلز
 سیدرضا تهامی، شبنم طاهرخانی، سیدرضا رضوی و آرزو عقیبی
 کتاب‌های دبستانک (برنامه‌ریزی و سرپرستی: سیدرضا تهامی)
 تهران، نشر فردین (مدیر مسئول: فردین مهاجری)
 مدیر آموزشی: هنگامه اقتداری نائینی / ویراستار و مدیر اجرایی: آرزو عقیبی /
 مدیر هنری و طراحی جلد: حسین صابری / صفحه‌آرا: ثریا شریعت / تصویرگر: مهناز قندی

عنوان موضوع:
 پدیدآورندگان:
 فروست:
 مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری چاپ:
 شابک:
 وضعیت فهرست‌نویسی:
 رده‌بندی دیوینی:
 شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی:

۶۴ صفحه، مصور، دو رنگ
 ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۱۵-۱۳-۵
 فیبا
 ۳۷۲/۶۰۷۶
 ۳۳۹۴۰۲۷

چاپ اول: ۱۳۹۲
 شمارگان: ۱۰۰۰

حق چاپ و انتشار مطالب به هر شکل
 محفوظ و مخصوص نشر فردین است.

سواد خواندن، جزئی از الگوی دبستانک

در الگوی درسی کتاب‌های دبستانک که در هر فصل، از حدود ۱۵ واحد جداگانه تشکیل شده است، عمق بیخشیدن به مطالب کتاب‌های درسی و لذت‌بخش کردن روند یادگیری، محور اصلی کار است.

یکی از این واحدهای مجزا در هر فصل دبستانک‌ها، در هر سه درس ریاضی و علوم و فارسی و متناسب با فصل به فصل هر یک از این سه کتاب در هر شش پایه‌ی درسی، «سواد خواندن» است.

«سواد خواندن» در کلاس سوم دبستان، با استفاده از ۲۰ داستان از کلیات سعدی (۱ داستان از مثنوی و ۱ متن از نهج‌البلاغه) که با انطباق آن‌ها با سطح واژگان دانش‌آموزان کلاس سوم و نیز متناسب با هر فصل کتاب، درسی، تدوین و طراحی شده است. یعنی برای هر یک از فصل‌های این سه کتاب در کلاس سوم دبستان، یک داستان با موضوع همان فصل در کتاب ریاضی (یا فارسی یا علوم) انتخاب کرده‌ایم که البته متن آن، کمی ساده‌تر شده است. آن‌گاه با ۴ نوع پرسش که متناسب با ۴ لایه‌ی داستان است، ذهن دانش‌آموز به چالش کشیده می‌شود و او با داستان درگیر خواهد شد. در تلاش برای پاسخ به این پرسش‌ها (حتی اگر پاسخ برخی پرسش‌ها را به اشتباه بدهد) سواد خواندن او افزایش می‌یابد.

مگر دانش‌آموز سوم دبستان سواد خواندن نداشته است؟

پاسخ به این پرسش، هم مثبت است و هم منفی است.

آنچه در جامعه به عنوان سواد داشتن می‌توانی ببینی، خواندن یک نوشته مشهور است، در واقع روخوانی است. نه سواد خواندن. این دانش‌آموز می‌تواند یک مطلب در سطح کتاب سوم دبستان را بخواند، اما آیا معنا و اهداف آن نوشته را کاملاً درک می‌کند؟ می‌توانیم بگوییم که روخوانی او خوب یا بد است (اگر واژه‌ها را درست یا غلط بیان کند)، اما سواد خواندن از جنس درک مطلب است.

«سواد خواندن» از جنس درک مطلب است؛ یعنی، صحیح خواندن و فهمیدن، اولین مرحله در یادگیری است. دانش‌آموز باید بتواند متن را تحلیل و تفسیر کند. اطلاعات آن را پردازش کند و به استنتاج‌های معنی‌برس دست برساند تا سرانجام این مطالعه و پاسخ به تولید فکری منجر شود.

لایه‌ی توانایی، یکی از مهم‌ترین آموخته‌هایی است که دانش‌آموز در طول یادگیری خود کسب می‌کند و در رشد او در زمینه‌ی عقلی، اجتماعی و عاطفی تأثیر دارد.

محور اصلی کتاب حاضر ۲۰ داستان از کلیات سعدی (۱ داستان از مثنوی و ۱ متن از نهج‌البلاغه) است که طبق موضوع هر درس علوم یا ریاضی انتخاب شده است. در مورد درس فارسی، از متن‌های کتاب درسی پرسش شده است.

پرلز چیست؟

مطالعه‌ی بین‌المللی پیشرفت سواد خواندن که توسط انجمن بین‌المللی ارزشیابی پیشرفت تحصیلی (IEA) طرح‌ریزی شده است، مطالعه‌ای گسترده است که سواد خواندن نوآموزان در سراسر جهان را مورد بررسی قرار می‌دهد. این مطالعه با هدف سنجش سواد خواندن دانش‌آموزان و جمع‌آوری اطلاعاتی در مورد تجارب یادگیری خواندن آن‌ها در خانه و مدرسه طرح‌ریزی شده است. نخستین آزمون پرلز در سال ۲۰۰۱ میان ۴۶ کشور انجام شد که ایران در رتبه‌ی ۳۸ آن قرار گرفت. پنج سال بعد (۲۰۰۶) ایران در بین ۴۵ کشور، مقام ۴۰ را کسب کرد و سرانجام در سال ۲۰۱۱، رتبه‌ی ۳۲ را به‌دست آورد. آیا می‌توانیم امیدوار باشیم که در آزمون سال ۲۰۱۶ به رتبه‌ی حدود ۲۰ برسیم و آرزو کنیم که رتبه‌مان در آزمون بعد از آن، یک می‌شود؟

روش کار با این کتاب

۱. ابتدا بگذارید دانش روز داستان‌ها را با خیال راحت بخواند. اصراری نیست که پرسش‌ها را فوری پاسخ بدهد، همین که او داستان را خواند و لذت ببرد، هدف والایی است که رسیدن به آن، تلاش و مداومت می‌خواهد. تصویرگری کتاب کمک کند که او ارتباط بیشتری با داستان پیدا کند.

۲. دانش‌آموزان معمولاً از پرسش‌های چالشی دل‌خوشی ندارند. سعی کنید از پرسش‌های انتهای هر داستان به روش غیر مستقیم بهره بگیرید. برای کار خودتان داستان را بخوانید و سعی کنید پاسخ پرسش‌ها را جست‌وجو کنید. کافی است دانش‌آموز بفهمد شما نیاز به کمک او دارید تا پاسخ‌ها را بیابید. خودش با شتاب به سوی شما می‌آید.

۳. از داستان‌های کتاب برای لذت‌بخش‌تر کردن مفاهیم ریاضی و علوم بهره بگیرید.

۴. چرا همیشه شما داستان می‌گویید؟ این بار از دانش‌آموز بخواهید که داستان را برای شما تعریف کند و از شما پرسش‌های انتهای هر داستان را بپرسد. می‌توانید به پرسش‌های طوری پاسخ دهید که او نیز فعال شود.

نظرها و پیشنهادهای خود را با ما در میان بگذارید.

سیدرضا رضوی

توجه کنید!

آنچه به عنوان (ضعف دانش‌آموزان در حل مسائل ریاضی) قلمداد می‌شود، به گمان، صحیح نیست و بیش‌تر به دلیل عدم درک صورت مسئله‌ها و ناشی از ضعف در خواندن است. افزایش سواد خواندن باعث پیشرفت در درس ریاضی (و همین‌طور علوم و ...) خواهد شد.